

Felix Gmelin

Det du ser och det du läser är inte det som händer

15-30 januari 2021

Text: Nora Arrhenius Hagdahl

I – *Vem var det som sa någonting egentligen?*

Vem var det som sa att det vi ser och det vi läser är inte det som händer?

Var det Felix Gmelin som sa att det du ser och det du läser är inte det som händer? Eller var det inte så?

II – *Samspelets Magi*

Konsonant är det som upplevs välljudande. Det är röster i samklang; rent, avspänt och harmoniskt. Motsatsen är dissonans. En dissonant klang skär i öronen och skapar obehag. I en orkester är dirigentens uppgift att skapa harmoni mellan dess deltagare. Violinisten och basisten ska tala samma språk; spela på samma intervall. Både tonart, melodi och rytm ska vara ense för att det ska ljuda behagligt. Utan samklang når budskapet inte fram. Slitningar och motsättningar skapar en ljudbild i oreda. Till vem ska man då lyssna?

III – *Pixlar*

När Hito Steyerl skrev om den lågupplösta bilden sa hon att den förvandlade kvalité till tillgänglighet, kontemplation till distraktion. Den lågupplösta bilden är delad av många, den har sparats ner, sparats om, kanske modifierats för att skickas iväg igen. En skärmdump, ett knippe pixlar som förändras genom sin snabba färd genom internet. Den lågupplösta bilden rör sig snabbare än den med mycket information. Bilder med mycket information rör sig sakta fram. Mycket information tar flera minuter att ladda ner i sin databas.

IV – *Objekt utan kontext*

Vad är en fras utan sitt sammanhang? Ett objekt utan kontext. Vad innebär kontext för ett objekt? Ett verk, en produkt, en bild, en mening, en bokstav, en tanke hämtar sin innebörd från det som ligger nära. Saker laddas med energi från det tätt intill; från det som ligger runt om eller från det med vilket det är intimt förbundet. Det är meningen som ligger innan, tanken som just tänktes, texten som förklarar bredvid bilden. Sista och första sidan i en bok omfamnas av en pärm. Innebörd skapas genom relationer. Innebörd skapas genom ett objekts relation till andra objekt men även genom objektets relation till det subjektet som producerar och

projicerar betydelse på objektet. Detta påverkar i sin tur meningen hos det som ligger nära. Som ringar på vattnet är subjektet en sten. Vad innebär det då för ett objekt att inte kunna styra över varken det som ligger nära eller vem som tittar? Dess betydelse är osäker i den meningen att den är öppen för diskussion. Det ensamma objektet har ingen mening i sig själv. När varken sammanhang eller åskådare är fasta eller stabila är objektets mening i konstant omförhandling. Hur hamnade vi här?

V – Mem: Den kulturella genen

Precis som en gen är en mem cirka 2000 tecken. Precis som ett virus sprids den mellan oss, medvetet eller omedvetet. Det är ett budskap, ett rim, en fras, en känsla, en värdering, en sanning, en lögn som hoppar från människa till människa. Duplicerad och (ibland) modifierad i nästa. Från hjärna till hjärna. Man tror att mems förs vidare genom imitation och de tävlar med varandra om hjärnans begränsade uppmärksamhet. Precis som med lågupplösta bilder har en memen som är liten, snabb och lätt och förstå en fördel. Den fastnar och skickas vidare. Den delas av många och gillas av många. Fuck yourself, not the planet. Ett kort meddelande har bättre slagkraft.

VI – Meme: Ett viralt fenomen

En meme är lite som en mem i en digital skrud. Det är en bild, en video eller en textrad, ofta med humoristisk klang men också många gånger laddade med politiska budskap. En meme kopieras och sprids vidare på internet av olika användare, som precis som med en mem, förändrar, förbättrar och modifierar dess budskap. Precis som en lågupplöst bild färdas den snabbt, precis som en mem har de enkla budskapen fördel.

VII – Vilka budskap tar vid med oss?

Jag gick in på min mobil och kollade min skärmtid. Det stod 4 timmar och 16 minuter. Det var iallafall 16% mindre än förra veckan. Till vem väljer jag att lyssna? Jag kan höra vad dem tänker på andra sidan jorden, men jag kan bara höra den som tänker som jag. Den meme, den mem, den lågupplösta bild som resonerar med min konturerade kontext. Jag väljer vad jag placerar bredvid varandra, skapar närhet och samband i flöden. Jag lyssnar på det som förstärkts av många innan mig, det som delats hundra tusen gånger. Bara en kort rad kan delas hundratusen gånger för en mem är nästan aldrig längre än cirka 2000 tecken. Jag har skapat min egna unisona kör och placerar varje bokstav, varje ord varje bild i min egen kontext. I min kontext finns min sanning. Min kontext är konsonant.